

fulle illustrasjoner. Det siste gjelder både eksempler på bildediagnostikk og figurer som illustrerer sykdomsmekanismer.

Kildehenvisningen er sparsom og ikke knyttet til påstander i teksten. Dette gjør det vanskelig å kontrollere bakgrunnen for enkelte påfallende påstander, for eksempel at døden inntreffer innen 1–3 år hos pasienter med primær progressiv multipel sklerose. Som anbefalt lesing er det ofte oppført utdaterte oversiktsartikler, mer enn ti år gamle, til tross for stor faglig utvikling og flere mer oppdaterte oversiktsartikler. De ferskeste referansene er fra 2005, og forfatterne har ikke fått med seg viktige terapeutiske fremskritt. En leser som vil sette seg inn i den aktuelle problemstillingen om natalizumab ved multipel sklerose, avspises med: «at the moment of writing the potential of anti- α 4 integrin (tysabri) for the treatment of MS is undecided». Dette til tross for at fase 3-studiene ble publisert i mars 2006, to år før bokens utgivelse.

Etter mitt skjønn vil det norske læreverket *Nevrologi og nevrokirurgi* (1) være et bedre valg for allmennpraktikere, medisinstudenter og andre som ønsker en oppdatert lærebok i nevrofagene.

Trygve Holmøy

Nevrologisk avdeling
Ullevål universitetssykehus

Litteratur

1. Gjerstad L, Skjeldal OH, Helseth E, red. *Nevrologi og nevrokirurgi*. Fra barn til voksen. 4. utg. Nesbru: Forlaget Vett & Viten, 2007.

Menn, maskuliniteter og kjønn

Flood M, Gardiner JK, Pease B et al.

International encyclopedia of men and masculinities

704 s. Oxon: Routledge, 2007. Pris GBP 110
ISBN 978-0-415-33343-6

Denne omfattende, imponerende og nyttige oppslagsverket om menn, maskuliniteter og kjønn er ikke bare for oss som jobber med klinisk sexologi, men for alle kolleger som vil vite mer om menn. Med sine over 700 sider er det en svært omfattende bok som inneholder et stort antall henvisninger til internasjonal teoretisk og empirisk forskning om menn og maskuliniteter. Bidragsytterne er 260 frittstående forfattere, inkludert flere norske, og boken dekker en rekke felt, blant annet om menns helse, mannspolitikk, seksualitet, litteratur om menn, barndom og oppvekst, alderdom, kultur og geografisk ulikhet.

Boken er bygd opp alfabetisk etter temaer – alt fra en halv side til fire sider om hvert tema – noe som gjør den lett å slå opp i. Det er også en kort innledning om hvordan man skal bruke verket. Denne er

instruktiv og sier litt om hvor de forskjellige bidragene kommer fra. En liste viser hvordan bidragene er gruppert i hovedtemaer, som gjør det enkelt å slå opp etter det temaet man er interessert i. Etter hvert innlegg følger en referanseliste og en liste med henvisninger til hvor liknende temaer finnes i boken.

Helt siden professor Preben Hertoft ved Rikshospitalets sexologiske klinikk i København i 1989 kom ut med sin *Sexologisk opslagsbog* (1), har jeg savnet et liknende oppslagsverk med et så omfattende fokus på menn, seksualitet og maskulinitet.

Dette er en utmerket oppslagsbok for alle leger og annet helsepersonell med interesse for temaer som er relatert til menn, maskulinitet og kjønnsforskning.

Haakon Aars

Klinikk for psykisk helse
Institutt for klinisk sexologi og terapi
Aker universitetssykehus

Litteratur

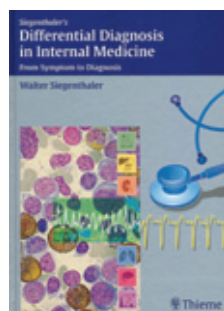
1. Hertoft P. *Sexologisk opslagsbog*. København: Hans Reitzels Forlag, 1989

Viktig indremedisinsk oversettelse

Siegenthaler W.

Differential diagnosis in internal medicine

From symptom to diagnosis. 1 104 s, tab, ill.
New York, NY: Thieme, 2006. Pris EUR 110
ISBN 978-3-13-142141-8

Professor Siegenthalers bok er velkjent for alle kolleger som har studert i Tyskland. Der har den i flere tiår dannet basis for undervisning i indremedisinsk diagnostikk og sykdomslære. Den ble første gang publisert i 1952 og er siden kommet i 19 opplag på tysk og er oversatt til ti språk. Nå er den kommet i engelsk utgave. Siegenthaler selv uttrykker håp om at boken vil finne sin plass i den engelskspråklige verden. Oversettelsen gjør selvfølgelig også at den er langt mer tilgjengelig for det bredere norske publikum.

Dette er ingen vanlig lærebok som tar utgangspunkt i de forskjellige sykdommer. Derimot inneholder den kapitler som omhandler de vanligste kliniske tegn og presentasjonsformer for sykdommer i organer. De første 12 kapitlene omhandler generelle emner som differensialdiagnoser, feber, smerte og ødem. Kapitlene 13–33 omtaler deretter tegn og sykdommer innen bloddannende system, hode og hals, lunge,

hjerne, mage og tarm, nyrer, hud og nevrologi. Til slutt kommer en grundig omtale av differensialdiagnoser basert på klinisk-kjemiske prøvesvar. Fargefotoer, tegninger og tabeller utgjør meget gode illustrasjoner. Teksten er godt skrevet og godt oversatt fra tysk.

Selv om boken er omfattende (1104 nummererte sider) og inneholder et vell av informasjon, kan den selvfølgelig ikke gå skikkelig i dybden innen det enkelte gren- og kvistområde. Samtidig er den forblyffende presis og nøyaktig innen hvert enkelt felt. Det skyldes opplagt at det er 34 bidragsyttere som hver for seg er blant internasjonale eksperter. De fleste er fra Sveits, noen få fra Tyskland, og både Danmark og Canada er representert.

Bokens røde tråd er at den enkleste og vanligste forklaringen som oftest er den rette. Den fører seg dermed inn i en tradisjon innen medisinen som ble formulert godt av Osler og som senere har dannet basis for andre kjente bøker som *Davidson's principle and practice of medicine* (1). I forordet sier professor Gotto fra Cornell University det slik: «Thus, physicians should not expect to see a zebra when confronted with a horse, but they should be able to recognize a zebra on the rare occasion that it makes an appearance.»

Mange vil nok spørre seg om det er behov for bøker av denne typen? Og mange vil også stille spørsmål om hvilke leger som skal lese dem? Indremedisinen utvikler seg stadig og i mange år har man sett en fragmentering av indremedisinen, der behovet for den bredere kliniske tilnærming til den enkelte pasient har hatt vanskelige kår. Mange har hatt tro på at indremedisinen langt på vei kan reduseres til et teknisk fag der det kliniske skjønn kan erstattes med bildediagnostikk og klinisk-kjemiske prøver. Flere ser nå at pendelen er på vei til å svinge i motsatt retning. Kliniske skjønn, god anamnese og klinisk undersøkelse verdsettes mer og mer.

For alle som ønsker å lære klinisk praksis vil denne boken være et meget nyttig hjelpemiddel. De som har lest den, vil være meget godt rustet til å møte pasienten sin på en god måte. Bare ved kombinasjon av et godt klinisk skjønn og like godt spesialisert, teknisk spisset helsevesen kan vi møte de store utfordringene som indremedisinen står ovenfor. Boken kan trygt anbefales til et stort spekter av klinikere, fra allmennmedisinere til grenspesialister.

Knut Erik A. Lundin

Medisinsk avdeling
Rikshospitalet

Litteratur

1. Haslett C, Chilvers ER, Boon NA et al. *Davidson's principle and practice of medicine*. 20. utg. Oxford: Churchill Livingstone, 2006.